

ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ 18.05.2018

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਅਸੀਂ ਅਹਮਦੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦੀ
ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ

ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਤਨ ਕਰੀਏ ਜੋ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਰਥਾਤ
ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤਕਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨਾ ।

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖ਼ਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ
ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 18 ਮਈ 2018 ਈ. ਨੂੰ
ਮਸਜਿਦ ਬੈਤੁਲ ਫ਼ਤੂਹ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ।

ਤਸ਼ਹੂਦ, ਤਉਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ
ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੇ ਸੂਰਾਤੁਲ ਬਕਰਹ ਦੀ ਆਇਤ 184 ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਰਥ ਦਸੱਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ
ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

ਅਰਥ : ਹੇ, ਉਹ ਲੋਕੋ ਜੋ ਇਮਾਨ ਲਿਆਏ ਹੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਪਰ ਰੋਜ਼ੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫ਼ਰਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਪਰ ਫ਼ਰਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਧਾਰਨ ਕਰੋ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਰੱਬ ਦੀ ਅਪਾਰ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ
ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਦਾ ਸੁਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਰੋਜ਼ ਰਖੱਕੇ ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਤਰਾਵੀਹ
ਲਈ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਸਾਡੀਆਂ ਮਸਜਿਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹਾਨਾ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ
ਸਾਧਾਰਣ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਗਿਣਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਰੋਜ਼ੇ ਜੋ ਫ਼ਰਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ
ਉਦੇਸ਼ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਹੈ । ਇਸਲਾਮ ਇਕ ਸਦੈਵੀ ਧਰਮ ਹੈ, ਕਯਾਮਤ (ਪਰਲੈ) ਤੱਕ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਧਰਮ
ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਦੈਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਹਰ ਨੁਕੱਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਅਵਸਥਾ
ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਤਕਵਾ ਉੱਪਰ ਚਲੱਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੁਮਾਰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੰਤਮ ਜੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ
ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਣ ਤੇ
ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਰੱਬ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੋਉਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਮੰਨ੍ਹਣ
ਦਾ ਸੰਜੋਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ । ਸੋ, ਅਸੀਂ ਅਹਮਦੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਹਕੀਕਤ
ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਤਨ ਕਰੀਏ ਜੋ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਤਕਵਾ

ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤਕਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨਾ । ਸੋ ਰਮਜ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਜੱਦ ਅਸੀਂ ਤਕਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਜਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇਬਾਦਤਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਉੱਪਰ ਚਲਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਰੋਜ਼ੇ ਰਖਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਰੱਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬੱਚ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਰੋਜ਼ੇ ਰਖਕੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਹੰਕਾਰ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਐਵੇਂ ਹੀ ਮਾਣ ਹੈ, ਆਪ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮਾਤਹਿਤਾਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਕਰਾਉਣ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਉਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਨਹੀਂ ਹੈ । ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ, ਝੂਠ ਤੇ ਫ਼ਸਾਦ ਤੋਂ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਬੱਚ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਹ ਤਕਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਬਾਦਤਾਂ, ਦੁਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨੇਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਹ ਤਕਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ । ਸੋ, ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਅਤੇ ਨੇਕੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਇਹੋ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੱਦ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਰਨਾ ਫਿਰ ਭੁੱਖਾ ਰਹਿਣਾ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਤਾਂ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਭੁੱਖਾ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗ਼ਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ । ਕਈ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਧੋਖਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭੁੱਖੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ, ਇਹ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਰੋਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਉੱਪਰ ਵੀ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਜੇ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਰੱਬ ਖ਼ਾਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਣ ਪੀਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਕਈ ਜੇਕਰ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਫ਼ਕਾ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਇਬਾਦਤ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜੋ ਕਿ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਇਕ ਅੱਧੀ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹ ਲਈ ਤੇ ਬਸ । ਰੱਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਰੋਕ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਅਜਿਹੇ ਰੋਜ਼ੇ ਫਿਰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਜੋ ਰੱਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਧਾਰਨ ਕਰੋ । ਸੋ, ਅਸੀਂ ਅਹਮਦੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਬਾਦ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਇਹ ਸਮਝਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੋ ਕਿ ਤਕਵਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ 'ਤਕਵਾ' ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਤੱਕੀ (ਸੰਜਮੀ) ਕੌਣ ਹੈ । ਹਕੀਕੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਰਾਹਤ ਤੇ ਆਨੰਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਕਵਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨ ਕਿ ਸੰਸਾਰਕ ਆਨੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ । ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਚਾ ਮੋਮਿਨ ਬਣਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਹਰ ਕੰਮ ਰੱਬ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੋ ਇਕ ਗੱਲ ਹੈ ਜੋ ਮੋਮਿਨ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਆਪ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੱਬ ਦੀ ਮਆਰਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇ । ਹਾਂ, ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਸਾਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਮਆਰਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ । ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ 'ਤਕਵਾ' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਥਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ । ਆਪ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ : ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਇਲਹਾਮ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਮੁਤੱਕੀ (ਸੰਜਮੀ) ਬਣ ਜਾਓ ਅਤੇ ਤਕਵਾ ਦੇ ਸੂਖਮ ਮਾਰਗਾਂ ਉੱਪਰ ਚੱਲੋ ਤਾਂ ਰੱਬ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ । ਫ਼ਰਮਾਇਆ

ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜਮਾਤ ਸਚਾ ਤਕਵਾ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਏ । ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਮੈਂ ਐਨ੍ਹੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਗ਼ਾਲਬ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਗ਼ਸ਼ੀ ਤੇ ਮਰ ਮੁਕੱਣ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਜੱਦ ਤੱਕ ਕੋਈ ਜਮਾਤ ਰੱਬ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿੱਚ ਮੁਤੱਕੀ ਨ ਬਣ ਜਾਏ ਰੱਬ ਦੀ ਮਦਦ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ । ਫ਼ਰਮਾਇਆ ‘ਤਕਵਾ’ ਸਾਰ ਹੈ ਸਾਰੀਆਂ ਪਵਿੱਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਤੋਰਾਤ ਤੇ ਇੰਜੀਲ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ । ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਨੇ ਇਕ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੇ ਪੂਰਨ ਰਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਕਟਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਰਥਾਤ ‘ਤਕਵਾ’ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ । ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ‘ਮੁਤੱਕੀਆਂ’ (ਸੰਜਮੀਆਂ), ਦੀਨ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਡ ਕਰਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਧਾਰਮਕ ਕੰਮ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਪੁਰਦ ਕਰਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਭਰਮਾ ਵਿੱਚ ਗਿੱਸੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਿਨ ਮੁਰਦਾਰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਤਲਬ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਖਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁਝ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨ ਕਰਾਂਗਾ ।

ਸੋ, ਇਹ ਦਰਦ ਹੈ ਆਪ ਦਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਤਕਵਾ ਉੱਪਰ ਚਲਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਨ ਕਿ ਕੇਵਲ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੁੱਖ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇ ਖਾਏ ਜਾਣ । ਫਿਰ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤਕਵਾ ਉੱਪਰ ਚਲਣਾ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਅਤ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੁਆਵਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤਕਵਾ ਉੱਪਰ ਚੱਲੋ ਆਪ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ।

ਅਹਮਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਫ਼ਰਮਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਕਵਾ ਦੇ ਮਾਰਗ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਤਕਵਾ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਅਤ ਦਾ ਸਾਰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਅਤ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਰੀਅਤ ਦਾ ਬੋਧਕ ਤਕਵਾ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਤਕਵਾ ਦੇ ਦਰਜੇ ਤੇ ਮਰਤਬੇ ਬਹੁਤ ਹਨ ਪਰ ਜੇਕਰ ਜਾਚਕ ਸਚਾ ਬਣਕੇ ਅਰੰਭਕ ਮਰਤਬਿਆਂ ਤੇ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠਰ੍ਹਮੇਂ ਤੇ ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਸੁਮਾਰਗ ਤੇ ਸਚਾਈ ਕਰਕੇ ਉਤਮ ਦਰਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ । ਆਪ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ **إِنَّمَا يَتَّقِ اللَّهُ مِنَ الْمُنْفِقِينَ** ਸੰਭਵਤਾ ਰੱਬ ਮੁਤੱਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਭਵਤਾ ਉਸ ਦਾ ਬਚਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਬਚਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਇਆ **إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْعَهْدَ** ਸੋ, ਜਿਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਤਕਵਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੁਆ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਇਕ ਗ਼ੈਰ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਇਕ ਮੁਢਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਗ਼ਾਫ਼ਲ ਤੇ ਬੇ ਪਰਵਾਹ ਹੋਕੇ ਜੇਕਰ ਦੁਆ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਅਹਮਕ ਤੇ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਸੋ, ਸਾਡੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਹਰ ਇਕ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਵਾ ਦੇ ਮਾਰਗਾਂ ਤੇ ਪੈਰੂ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਆ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਸਰੂਰ ਤੇ ਆਨੰਦ ਹਾਸਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਮਾਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਏ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਸੋ ਰਮਜ਼ਾਨ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਸਖਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਰੋਜ਼ੇ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਹਰ ਕਰਮ ਤਕਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹੋਵੇ । ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਦੁਆਵਾਂ ਕੁਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਦੁਆਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ । ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੀਨ (ਧਰਮ) ਅੰਦਰ ਗ਼ਾਲਬ ਹੈ ? ਤਕਵਾ ਉੱਪਰ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ? ਜਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਬਹੁਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ । ਸੋ, ਦੁਆ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਤਕਵਾ ਸ਼ਰਤ ਹੈ । ਫਿਰ ਆਪ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ

ਮੁਤੱਕੀਆਂ (ਸੰਜਮੀਆਂ) ਲਈ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਾਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਮੁਤੱਕੀਆਂ ਦਾ ਵਲੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਰੱਬ **وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا - وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ :** ਅਲੱਹਿ ਤਆਲਾ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ : ਮੁਤੱਕੀ (ਸੰਜਮੀ) ਲਈ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਇਕ ਨਿਕਾਸੂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ਼ੈਬ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਖ਼ਲਾਸੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਬਬ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਰਿਜ਼ਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਸੋ, ਇਹ ਦੁਆ ਵੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆ ਨੂੰ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਤਕਵਾ ਉਪਰ ਚਲਣ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਹਜ਼ੂਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ : ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਵੱਡੀ ਇਛਾ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਅਰਾਮ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਰੱਬ ਨੇ ਇਕ ਹੀ ਮਾਰਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਤਕਵਾ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਦਾ ਮਾਰਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਸਿਰਾਤਿ ਮੁਸਤਕੀਮ' (ਸੁਮਾਰਗ) ਰਖਦੇ ਹਨ । ਕੋਈ ਇਹ ਨ ਕਹੇ ਕਿ ਕੁਛਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਵੀ ਮਾਲ ਦੌਲਤ ਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਐਸ਼ਾਂ ਤੇ ਮਸਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਸਤ ਤੇ ਮਗਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚ ਸੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਲੀਲ ਦੁਨੀਆਦਾਰਾਂ ਤੇ ਦਿਖਾਵਾ ਪ੍ਰਸਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਖਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਕ ਸਾੜੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਗਿੱਸੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੂਰਤ ਦੇਖੀ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਉਪਰ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਇਕ ਨਰਕ ਦੀ ਭੜਕਦੀ ਹੋਈ ਅੱਗ, ਬੇੜੀਆਂ ਤੇ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਫੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਕੜੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

إِنَّا عَمَدْنَا لِّلْكَفْرَيْنِ سَلْسِلًا وَأَغْلَلًا وَسَعِيرًا

ਕਿ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕਾਫ਼ਰਾਂ ਲਈ ਬੇੜੀਆਂ, ਤੌਕ (ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਫੰਦੇ) ਅਤੇ ਨਰਕ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ । ਮੁਤੱਕੀ ਇਕ ਸੱਚੀ ਖੁਸ਼ੀ ਇਕ ਝੁੱਗੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆਦਾਰ ਹਿਰਸੀ ਤੇ ਲੋਭੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਹਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਕਿਨਾਅਤ (ਜੋ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਉਸ 'ਤੇ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹਿਣਾ) ਹੋਵੇ, ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਆਨੰਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੱਦ ਕਿ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਧਨਾਢਾਂ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਦੁਨੀਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਓਨ੍ਹੀਆਂ ਹੀ ਬਲਾਵਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਸੋ ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਵਾਸਤਵਿਕ ਆਨੰਦ, ਰਾਹਤ ਤੇ ਸਕੂਨ ਦੁਨੀਆਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਇਹ ਨ ਸਮਝੋ ਕਿ ਧੰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਤਾ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਵਸਤਰ ਅਤੇ ਖਾਣੇ ਕਿਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸਬਬ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਤਕਵਾ ਉਪਰ ਹੀ ਹੈ । ਜੱਦ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੇ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਕਵਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਭਾਗ ਹਨ ਜੋ ਮਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲ ਵਾਂਗ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਸਾਰਿਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਕੀਦਿਆਂ, ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੇ ਆਚਰਣ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਹੈ । ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਅਕੀਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਹੋਵੇ, ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਕਵਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਕਵਾ ਹੋਵੇ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਦਿਖਾਵਾ, ਖੁਦਪਸੰਦੀ ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਨੇਕੀਆਂ ਤੇ ਤਕਵਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਆਪ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਦੇਖੋ ਰੱਬ ਨੇ **إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ** (ਇਯੱਕਾ ਨਾਬੁਦੁ) ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਪਰ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਇਸ ਲਈ ਨਾਲ ਹੀ **إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ** (ਇਯੱਕਾ ਨਸਤਾਈਨ) ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਨ ਸਮਝੋ ਕਿ ਇਹ ਇਬਾਦਤ ਜੋ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਬਲ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਉੱਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜੱਦ ਤੱਕ ਰੱਬ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਕ ਵਜੂਦ ਜੱਦ ਤੱਕ ਤੌਫੀਕ (ਸੰਜੋਗ) ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨ ਕਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ । ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਤਕਵਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਹਦੀਸ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨਾਭੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਅੰਗਾ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸਵਰਗ ਦਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਹਾਂ । ਆਪ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਉੱਪਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਨ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਬੋਲੀ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਪਰ ਰਾਜ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਨਾਪ ਸ਼ਨਾਬ (ਬੋਲ ਕੁਬੋਲ) ਬੋਲਦੇ ਰਹੋ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੱਦ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪੇ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਰੱਬ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਰਮ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਹਰ ਕਰਮ ਰੱਬ ਦੀ ਇਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਔਕੁੜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਓਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਰਮ ਰੱਬ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਅਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਚਲਦਾ ਹੈ ਉਧਾਰਣ ਲਈ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਣਕੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਮ ਕਰ ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੁਕਦੱਮਾ ਬਣ ਜਾਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਫ਼ੌਜਦਾਰੀਆਂ ਬਣ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਰੱਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ (ਵਿਪ੍ਰੀਤ) ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਹਰਕਤ ਤੇ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬੁਲੱਹ (ਰੱਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅਰਥਾਤ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ) ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇਗੀ ।

ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਗ਼ਰੀਬੀ ਤੇ ਮਿਸਕੀਨੀ ਵਿੱਚ ਲੰਘਾਉਣ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਕਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਗ਼ਰੀਬੀ ਦੇ ਮਿਸਕੀਨੀ ਵਿੱਚ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਇਹ ਤਕਵਾਂ ਦੀ ਸੂਖਮ ਟਾਹਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਆਰਫ਼, ਸੱਚਿਆਂ ਤੇ ਸੱਚਿਆਰਾਂ ਲਈ ਅੰਤਮ ਕੜੀ ਤੇ ਪੜਾਅ ਗੁੱਸੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੀ ਹੈ । ਰੰਗਾ ਮਾੜਾ ਗੁੱਸੇ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਸਮਝਣ ਜਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਜਾਂ ਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਦੇਖਣ । ਰੱਬ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡਾ ਕੌਣ ਹੈ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਕੌਣ ਹੈ ਇਹ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਨਾਂ ਚਿੜ੍ਹਕੇ ਜਾਂ ਚਿੜ੍ਹਾਕੇ ਨ ਲਵੋ, ਇਹ ਕਰਮ ਝੂਠਿਆਂ ਦਾ ਹੈ । ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚਿੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਰੇਗਾ ਜੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗ੍ਰਿਸਿਆ ਨ ਜਾਵੇਗਾ, ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀਣਾ ਨ ਸਮਝੋ । ਜੱਦ ਇਕ ਹੀ ਸੋਮੇ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਪਾਣੀ ਹੈ । ਸਨਮਾਨ ਜਨਕ ਕੋਈ ਸੰਸਾਰਕ ਉਸੂਲਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ । ਰੱਬ ਨੇੜੇ ਵੱਡਾ ਉਹੋ ਹੈ ਜੋ ਮੁਤੱਕੀ ਹੈ । **إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ** ਕਿ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਰੱਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਹੁਤਾ ਸਨਮਾਨ ਜਨਕ ਉਹੋ ਹੈ ਜੋ ਮੁਤੱਕੀ ਹੈ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ : ਮੋਮਿਨ ਕਿਸੇ ਤੰਗੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਰੱਬ ਤੋਂ ਬਦਗੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਦਾ ਸਿਟਾ ਕਰਾਰ ਦੇਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਰਹਿਮ ਅਤੇ ਮਿਹਰ

ਦੀ ਬਿਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੱਦ ਉਹ ਸਮਾਂ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਪਰਵਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਆਜ਼ਮੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਭੁਲਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੱਤੇ ਰਖਦਾ ਹੈ, ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਰੱਬ ਉਸ ਦੇ ਪੱਖ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਕਵਾ ਦਾ ਮਾਰਗ ਧਾਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਕੇਵਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ । ਰੱਬ ਦੀ ਪਖੱਤਾ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਿਲੇਗੀ ਜੱਦ ਸਚਾ ਤਕਵਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨੇਕੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਣ । ਰੱਬ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਰਮਾ ਦਾ ਰੋਨਾਮਚਾ (ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ) ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਇਕ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਗ਼ੌਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇਕੀ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਪੈਰੂ ਪੁੱਟੇ ਹਨ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਰਮਜ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਤਕਵਾ (ਸੰਜਮਤਾ) ਨਾਲ ਰੋਜ਼ੇ ਰਖੱਣ ਅਤੇ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੀ ਤੋਫ਼ੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਰਮਜ਼ਾਨ ਬਰਕਤਾਂ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜਮਾਤ ਲਈ ਵੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਲਈ ਵੀ । ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰੋ । ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਜਮਾਤ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਅਤੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਰੱਬ ਮਿਹਰ ਕਰੇ । ਜਿੱਥੇ ਰੋਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਵੇ, ਓਥੇ ਤਕਵਾ ਉੱਪਰ ਚਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਹੱਕ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣ । ਦੁਆਵਾਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ, ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੱਬ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਉੱਪਰ ਵੀ ਰਹਿਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ, ਮੋਲਵੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਲ ਤੇ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਕਿ ਜਮਾਨੇ ਦੇ ਇਮਾਮ ਨੂੰ ਮਨੁੱਠ ਵਾਲੇ ਹੋਣ । ਦੁਨੀਆ ਜੰਗ ਵੱਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਰੋਕ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ, ਇਸ ਲਈ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਹਮਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਜੰਗਾਂ ਦੇ ਭੈੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਕੇ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਭੈੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਏ । ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਵੀ ਰੱਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਹਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਜਾਏ, ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰੇ ਕਿ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬੱਚ ਸਕਣ ।

Khulasa Khutba Jumma 18.05.2018

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Tarnslated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi Desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)

Toll Free Shoba Noorul Islam-1800-3010-2131